

KELOLAINEN 2/2022

Julkisen alan eläkeläisten liitto KELO ry, Sörnäisten rantatie 23, 00500 Helsinki

Sähköposti: keloliittory@gmail.com. Kotisivut: <https://www.keloliitto.fi/>

Toimituskunta: Marjut Lainio, päätoimittaja; Pirkko Hannula; Hilikka Mattila; Pertti Rinne, taitto

Hyvinvointia läpi elämän...

KESÄTERVEISIÄ VIINIJÄRVELTÄ

Kuvat ja Teksti: *Martti Piironen*

Kulumassa oleva kesä helteineen ja rajuine ukkoskuuroineen on ollut suotuisa ainakin metsän antimille marjoille ja sienille. Kuurojen väliin mahtui pala kirkasta taivasta auringon laskiessa. Yllä näkymä mökkirannastamme Viinijärveltä. Alla varsinaista lähiruokaa, Kesän ensimmäiset mustikat ja kanttarellit saavat suun makeaksi.

TERVEHDYS TÄÄLTÄ ELOKUISESTA TUUSULASTA

Luonto on saanut tänä kesänä niin lämpöä, kuin sadettakin. Uskon, että jätämme taaksemme huonot ajat ja olemme menossa parempaan suuntaan, vaikkaakin pienin askelin.

Haluankin kiittää Teitä siitä, että olette ymmärtäneet, miksi osa suunnitelluista retkistä ja tilaisuuksista on jäänyt meistä johtumattomista syistä toteutumatta. Matkatiimi on hienolla työllään järjestänyt osalle perutuista korvaavan matkan.

Edunvalvontaakaan ei ole unohdettu, sitä hoidaan yhteistyössä muiden

järjestöjen kanssa. Olisi tärkeää löytää nopea keino, miten lomien jälkeen voisimme vaikuttaa tuleviin hyvinvointialueiden palveluihin eläkeläisten näkökulmasta. Koen, että vain hyvällä yhteistyöllä

saamme paljon hyvää eläkejärjestönä aikaiseksi, niin omalle jäsenistölle, kuin muillekin eläkeläisille.

Uusien jäsenten ja aktiivitoimijoiden saaminen Kelon ja sen yhdistyksien toimintaan on perusedellytys tälle työlle. Hyvinvointimme turvaksi meidän tulee nousta ylös sohvalta, lähteä mukaan järjestettyihin toimintoihin omien mieltymyksiemme mukaisesti.

Toisiamme kunnioittavaa sekä tervettä alkavaa syksyä toivottaen,

Raili Franzèn

Anna lomake ystävällesi, joka on jäämässä eläkkeelle, pyydä häntä täyttämään se ja toimittamaan oman yhdistyksesi jäsenvastaavalle

Yhdistys, johon haluat liittyä		Syntymävuosi	
Sukunimi		Etunimet	
Lähiosoite		Postinumero	Postitoimipaikka
Puhelin	Sähköposti		
Työnantajani oli (vapaaehtoinen)			
Päiväys	Allekirjoitus		
Yhdistyksen merkintöjä			
Hyväksytty jäseneksi	Jäsenmaksu	Allekirjoitus	
€			

Jäsenlomakkeen voit täyttää myös verkossa: <https://www.keloliitto.fi/yhdistykset>

ELÄKEPOHDINTAA JA KESÄ- TEATTEREIDEN HUUMAA

Kansaneläkeindeksiin sidottuja etuuksia korotettiin nyt elokuussa 3,5%, mutta työeläkkeitä tämä ei koske. Työeläkkeitä korotetaan seuraavaksi tammikuussa 2023 niin sanotulla työeläkeindeksillä, jonka suuruudesta sosiaali- ja terveysministeriö päättää lokakuussa 2022. Keskimääräinen kokonaiseläke vuonna 2021 oli 1784 euroa.

Kaikille eläkkeensaajille laskettu keskimääräinen kokonaiseläke on laajimmalle mahdolliselle eläkkeensaajajoukolle laskettu keskiluku. Tämä luku oli 1698 euroa kuukaudessa v. 2021.

Luvussa ovat mukana myös ulkomaille maksetut eläkkeet ja perhe-eläkkeet, joten näiden eläkkeiden mukaan ottaminen madaltaa keskimääräistä kokonaiseläkettä. Jos eläkkeensaajien joukko rajoitetaan pelkästään Suomessa asuviin omaeläkettä saaviin, muodostuu keskimääräiseksi kokonaiseläkkeeksi alussa ilmoitettu 1784 euroa (miehet 2006 €, naiset 1601 €).

Naisten keskimääräinen eläke jäi viidenneksen pienemmäksi kuin miesten ja sukupuolten välinen ero on pysynyt ennallaan verrattuna edellisvuoteen.

Suomen pohjoisimmassa kunnassa, Utsjoella, miehet ja naiset saavat suurin piirtein yhtä suurta eläkettä, mutta etelässä ero korostuu.) Osa-aikaeläkkeitä ja osittaisia vanhuuseläkkeitä ei tähän lukuun (1784) ole laskettu mukaan.

Keskimääräinen kokonaiseläke koostuu:

Työeläkkeen osuus 1639, Kelan eläkkeen osuus 129, Solita 16 = 1784.

Solita-eläkkeen (perusteena sotilastapaturma, liikennevahinko, työtapaturma) maksaa Valtiokonttori ja vakuutusyhtiöt ja Kela ottaa ne huomioon omissa eläkepäätöksissään. Mediaanieläke oli 1559 euroa kuukaudessa.

Suomalaisten eläkkeistä 70 prosenttia jäi alle 2000 euron. Vajaan kolmasosan eläke jäi alle 1250 euron kuukaudessa. Noin puolella eläkeläisistä eläke oli alle 1500 euroa kuukaudessa, naisilla 54 prosentilla ja miehistä 39 prosentilla se siis jäi alle 1500 euron. Yli 3000 euron eläkkeitä sai 9 % eläkkeensaajista.

Pitääkö ihan aina pitää kiinni kukkaron nyöreistä?

Ohjeistusta kaikenlaiseen säästämiseen löytyy useidenkin lehtien sivuilta. Osasta säästövinkeistä olen eri mieltä. Varmasti elämänsä aikana kypsään ikään ehtineet ovat oppineet pennin venytysniksit eikä omasta hyvinvoinnista pihistäminen ole reilua. ”Käytä kauan vaateparttasi, muodista, kierrätä ja vältä uusien ostoa”. Ohjeet kaupassakäyntien harventamiseen tuntuvat liioitellun kummalliselta. Voihan sitä vain istahtaa seurailemaan ihmisten kulkua tai pikkuisen hiplata (ei toki vihannestiskillä!) tuotteita selvittäen, mitä ja minkä hintaista on tarjolla. Kyllä kokemus on antanut itsekuria, niin ettei impulssiostokset saa ylivaltaa.

Amerikoissa seniorit viettävät aikaansa hyvin ilmastoiduissa hyperostoskeskuksissa kulkien ja jumpataukoja pitäen. Onhan se joskus meidänkin kiva palkita itseämme vaikka söpöjen sukkiemhemmoteluostoksella.

Freesaa se kampaajalla käyntikin, mutta tämän tarpeellisuus pitääkin sitten jo laskelmoida. Myönnän, että niin ison soppa-annoksen keittäminen, jotta seuraaviksikin päiviksi riittää, säästää ainakin aikaa keittiöpuuhista. Säästöehdotus vaihtamalla asunto edullisemmaksi muuttamalla toiselle paikkakunnalle sisältää riskin. Löytääkö iäkkäämpi uusia ystäviä, jos entiset työkaverit ja tuttu naapurusto jää toisaalle. Pelastuksena on, jos uuden asuinpaikan lähellä on lähisukua. Lapsien lähelle muutto on ihan turvallinen vaihtoehto.

Kulttuurihemmottelua

Parina menneenä kesänä ajankohdan kulttuuritarjonnat ovat olleet laihoja. Nyt meitä seniori-ikäisiä viedään täysillä. Useat kesäteatterien ohjelmistot muistuttavat meitä omasta nuoruudestamme. Ilmatkin olivat kuin morsioita konsanaan.

Yhden kerran avoteatterin lippuja varatessani näyttelijä muistutti lämpimästä pukeutumisesta ja kertoi itse varautuneensa näytökseen villahousuilla, minä kuitenkin selvisin tavallisella kesäisellä varustuksella.

On kuunneltu Reijo Taipaleen elämän tarinaa. Tanssipiljongista tehty tasapermanto oli istutettu piukkaan katsojia. Osa oli liikkeellä tilausbusseilla, joilla tulleille ymmärrettävästi oli varattu merkityt paikat. Minä sooloilijana jouduin pikkuisen junailemaan, jotta pääsin jopa 7.:lle riville. Mieleen nousi muistikuva 60-luvun tanssikuviota hakevista askeleista lähiseudun suurpaviljongilla; ehkä vielä jotain muutakin haikailua sen maailman tanssikulttuurista ennen kuin diskot ottivat jyväliikehtimisestä ylivallan.

Oi voi, Eino Grönin Tango D'amore. Siis aivan huikea ja itse taiteilija oli mukana esityksessä. Tosin ohjelmassa oli nuorikin Eino ja hänen vaimoan esittävä näyttelijä, joka myös johdatteli juonen käännteitä. Tarina oli lämpimästi rakentunut näiden kahden ihmisen tunteiden tulkintaan. Eikkahan on julkisuudessa useasti tuonut esille huolenpitoaan dementoituneesta puolisostaan. Yleensä kesäteattereiden esityksessä on jotain pikkutuhmaa, mutta tästä sitä en keksinyt. Herkkä yksityiskohta oli kun Eikan isä, äiti ja ystävät kohtasivat kuoleman, niin he kiipesivät teatterimontun laidan mäkeä ylös, samalla vilkuttaen.

Yhteiskuva piti Eikasta saada. Olin nopea etupenkkiäinen ja esimerkkiäni kuvanotosta seurasi varmaan puolet katsomoa.

Myrskyluodon Maija, autenttisesti aavan meren äärellä, oli ainakin neljäs vuosien varrella näkemäni esitysversio, jonka olen kokenut. Tällä kertaa kuultavana oli Puurtisen tunnelmallinen musiikki.

Kirkkan hetki löi niin, että mietin josko katsoisi sen vielä toisenkin kerran. Silmät kiinni ja siinä kuului Kirill. Just niin mun nuoruuttani. Ehkä uudelleen ensi kesänä, jos musiikkiteatteri ottaa lisänä näytäntöön edellisen kauden esityksiä. Taitaa "Kirkalla" olla vientiä muuallekin.

Aira Samulinista kertova näytös tietysti nähtiin. Paljon julkisuudessa hänestä tiedetään, mutta ainakin minä sain uutta tietoa hänen kokemastaan rankastakin yksityiselämästä. Airahan on käynyt myös vanhuksia viihdyttämässä hoitolaitoksissa.

Kokemusten joukkoon liittyy vielä Maria Jotunin ikiklassikko "Miehen kylkiluu", jonka jokaisen roolihenkilön erilainen luonnekuvaus aukeni täysin vasta kotimatalla.

Vielä kun muistaa nähdyt "nunnat ja konnat" sekä "tuhannen riemun rysän", oli tämä vertaansa vailla oleva kesäteatteripläjäys. Ei tarvittu muita lomareissuja eikä mökkeilyjä – ei olisi ehdittykään.

Tiedän, että Keroon kuuluvat yhdistykset ovat vierailleet kesäkatsomoissa, ainakin kemiläiset ja vantaalaiset. Vapaaehtoistyönään Karhulan Erik Marin on jeesannut paikallista kesäteatteria katso-monkin puolella.

Turkulaisena odotan innolla kaupunginteatterin syksyn esitystä, johon yhdistyksemme on jo varannut liput.

Kesä on kivaa energian tankkausaikaa; ollaan valmiina syksyn aktiviteetteihin. Kuntosali ja uima-alas odottaa puurtajiaan.

Kuopion yhdistyksen voi vetää henkeä, koska loppuvuoden kokouspaikka-asiat kaupungin tiloissa ovat kunnossa.

Marjut Lainio päätoimittaja

TYÖELÄKELÄISTEN EDUNVALVONTA?

Elokuun alussa tuli voimaan sosiaaliperusteisten eläkkeiden (kansan- ja takuueläke) ylimääräinen indeksitarkistus. Ne maksetaan meidän yhteisistä verovaroista. Työeläkkeisiin indeksitarkistusta ei tehty.

Vastuuministeri Sarkkinen perusteli päätöstä niin, että ministerin olisi pitänyt neuvotella tarkistuksen tekemisestä työmarkkinajärjestöjen kanssa. Lausuma on käsittämätön. Poliitikkojen laajempi perustelu oli se, että työeläkeläisille annetaan tämän vuoden verotuksessa aiempaa korkeampi eläketulovähennys. Pienellä eläkkeellä sinnittelevää lupaus ei juuri lohduta, jos rahat ei riitä laskujen maksuun tässä ja nyt.

Inflaatio laukkaa 7-8% vuosivauhtia ja elämiskustannukset nousevat vähintään samaa tahtia, vain työeläkkeet junnaa paikallaan. Kuluu jopa puolitoista vuotta ennen kuin saamme edes jonkinlaisen hyvityksen. Tämän vuoden korkeampi eläketulovähennys realisoituu maksuun tämän vuoden veronpalautusten tultua tilille joskus ensi vuoden elo-lokakuussa, olipa se sitten kolme tai neljä prosenttia. Kustannukset ovat nousseet silloin jo ehkä 12-15 %.

Olen yrittänyt seurata aktiivisesti eläkeläisjärjestöjen toimia tässä inflaatiolaukan tilanteessa. Puoluesidonnaisten eläkeläisjärjestöjen vaitonaisuuden ymmärtää vaikkapa ministeri Sarkkisen tai puolueiden kellokkaiden lausumien perusteella, koska ne ovat sidoksissa emopuolueisiin. Riippumattomien eläkeläisjärjestöjen, kuten KELO ja sen keskusjärjestö VENK, hiljaisuutta on moni jäsen ihmetellyt kahdenkeskisissä keskusteluissa. Jokaisella järjestöllä olisi ollut vähintään tuhannen taalan paikka puhuttaa kansanedustajia ja ministereitä, käydä eduskunnassa, pyytää päättäjiä vierailemaan omissa tilaisuuksissa. Jokainen tilaisuus olisi antanut mahdollisuuden toteuttaa työeläkeläisten edunvalvontaa eli sitä tehtävää, minkä vuoksi eläkeläisjärjestöt on olemassa.

Työeläkkeiden toteutunut kehitys on mennyt juuri siten, kuin taitetun indeksin päättämisen perusteluissa tavoitteeksi asetettiin; työeläkkeiden nousun hidastaminen. Se on toteutunut ja sen vuoksi työeläkeläisten suhteellinen köyhyys on lisääntynyt roimasti.

Taitetun indeksin aikana palkat ovat nousseet melko tarkasti 100% ja eläkkeet 50%. Työeläke on ansioidonnainen enää toiveunissa. Eläkeläisten suhteellinen köyhtyminen on fakta eikä sitä muuksi muuta ensi vuonna tuleva ”muhkea” korotus. Edunvalvonnan tehostamiselle on tilausta niin Kelossa kuin Venkissä.

Kelon kanta työeläkkeiden tason nostamiseksi on jäsenistölle epäselvä. Kannattaako Kelo edelleen puoliväli-indeksin palauttamista vai onko löydetty joku muu, parempi keino työeläkkeiden tason nostamiseen? Jäsenistö kaipaa vahvoja toimia inflaation vastapainoksi.

Ari Tielinen

Kuvat: Ari Tielinen

TERVEISET KEVÄTKOKOUKSESTA

Julkisen alan eläkeläisten liitto Kelo ry:n kevätkokous JHL-talolla 24.5.2022

Edellisen vuoden vuosikertomus ja tilinpäätös saivat hyväksyvän nuijan kopautuksensa.

Puheenjohtaja Päivi Lilleberg selvitti kokouksen avausosuudessa inflaation vaikututusta työeläkkeisiin.

Edunvalvonta ikääntyneiden asiaa ajamalla kuuluu Kelo-liiton perustoimintaan, jonka tehtävänä on nostaa esiin asioita, joiden eteenpäin viemisessä muiden puuttuessa joudumme olemaan omillamme. Inflaatio vaikutti 5,8%:lla ostovoimaan, mikä tarkoittaa, että vuosina 2012-2020 inflaatio nousi yhteensä yhtä paljon kuin se nousi tämän vuoden aikana.

On tärkeää säilyttää eläkkeiden ostovoima. Joudutaan miettimään, miten edunvalvonnan osalta kirkastetaan Kelo-liiton toimintaa. Tämän vuoden työmarkkinatilanne on ilmennyt akuuttina sisältäen paljon kriittisiä vaiheita, jolloin eläkeläisten tilanteessa olevien ei ole ollut syytä hämmentää pakkaa. Tulevien eläkeläisten osalta edunvalvontaan tarvitaan, että vaaditaan kunnon palkkoja, sillä mitä paremmat ansiot, sitä paremmat eläkkeet. Edunvalvontaosio painottuu tulevassa toimintasuunnitelmassa.

Aluekierrokset

Kevään korvalla käynnistyivät aluekierrokset, joissa kaikissa paikalla olivat yhteistyökumppaneiden, Turvan ja JHL:n edustajat kierrospaikkakunnilta. Mukana oli Kelo ry:n hallituksen edustajia sekä Keloon kuuluvien paikallisten yhdistysten edustajia esittelemässä toimintaansa. Tilaisuuksissa kuultiin eri tahojen tietopaketteja sekä nautittiin iltapalasta kahvituksen lomassa. Tarkempaa tietoa aluekierroksen tapahtumista saa Kelo ry:n kotisivuilta <https://www.keloliitto.fi/aluekierros-2022/>

Kelolaiset liikkeellä alueilla

- **Turku 27.4.2022** Paikalla olivat Kelo ry:n edustajina vpj. Raili Franzén, Eeva Björklund ja Anne Ruikka sekä paikallisen JHL Turku Eläkeläiset ry:n pj. Hilikka Mattila, Pirkko Aalto ja Marjut Lainio sekä Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin Kuntayhtymän henkilökunta JHL ry 114:n pj. Marja-Leena Kostamo.
- **Pori 5.5.2022** Kelo ry:n edustajana oli pj. Päivi Lilleberg ja Marjut Lainio. Kerrottiin mahdollisuudesta tulla mukaan Kelon toimintaan joko liittymällä Porin ulkopuolella olevaan Kelo ry:n jäsenyhdistykseen tai perustamalla Poriin oma paikallisyhdistys Kelo ry:lle tai eläkeläisjaosto JHL:n Porin yhdistykseen.
- **Joensuu 11.5.2022** Kelo ry:n edustajana pj. Päivi Lilleberg, siht. Aini Leminen sekä Joensuun yhdistyksen pj. Leena Turunen.
- **Kuopio 12.5.2022** Kelo ry:stä pj. Päivi Lilleberg, siht. Aini Leminen ja Kuopion julkisen alan seniorit KJS ry:stä pj. Seppo K. Miettinen.

Tulevat kierrokset

Aluekierrokset jatkuvat syyskuussa (28.9.) Etelä-Suomen aluekierroksella. Mukana aikaisempaa käytäntöä noudattaen Vakuutusyhtiö Turva, JHL, Kelo ry:n edustus ja paikalliset Keloon kuuluvat yhdistykset. Syksyn aikana kierroksia suunnitellaan pidettävän myös Oulussa ja Tampereella. Tilaisuuksiin lähetetään erikseen kutsut kohderyhmille (lähiaikoina eläkkeelle jäävät, juuri eläkkeelle jääneet).

Väri-iloista syksyä ja pirteyttä yhdistystoimintaan. **Marjut Lainio**

Kelon kevätkokous pidettiin 24.5.2022 JHL:n auditoriossa. Vasemmalla kokousväkeä ja Oikeanpuoleisesta näkee, miten nykytekniikalla osallistutaan kokouksiin "etänä".

HOIVAKÖYHYYS ON RATKAISUAAN VAATIVA ONGELMA

Suomessa on jo pitkään puhuttu vanhuspalvelujen ongelmista ja säännöllisin väliajoin julkisuuteen nousee ikäihmisten hoidon laiminlyöntiä koskevia skandaaleja ja tragedioita. Nämä ongelmat eivät tule tyhjästä.

Jo 1980-luvulta lähtien Suomi on ottanut tavoitteekseen laitosmaisen hoivan vähentämisen ja painopisteen siirtämisen kodeissa tapahtuvaan auttamiseen. Tavoitteen ensimmäinen osa onkin pitkälti toteutunut, sillä ympärivuorokautisen hoidon kattavuus yli 75-vuotiaista on laskenut merkittävästi ja jatkuvasti. Vuonna 1990 11,2% ikäluokasta oli ympärivuorokautisessa hoidossa (vanhainkodeissa tai terveyskeskusten vuodeosastoilla), vuonna 2021 enää vain 7,2 % (tehostetussa palveluasumisessa, vanhainkodeissa tai terveyskeskuksissa).

Tavoitteen toinen osa ei sen sijaan ole toteutunut: kotihoidon piirissä olevien ikääntyneiden osuus ikäryhmästä ei ole samana ajanjaksona noussut vaan päinvastoin laskenut. Samalla kotihoidon palvelujen sisältö on huomattavasti kaventunut: aiemmin kodinhoito, ruoanlaitto, ulkoilu, kodin ulkopuolinen asiointi ja sosiaalinen tuki (esim. yhteisten kahvihetkien muodossa) muodostivat kiinteän osan kotona annettavasta palvelusta, mutta nykyisin kotihoito keskittyy sairaanhoitoon ja perushoitoon. Kotikäynnit ovat lyhentyneet, vaikka samaan aikaan kotona asuvien kunto ja terveydentila ovat huomattavasti heikentyneet, minkä myötä heidän avuntarpeensa ovat selvästi kasvaneet. Etenkin muistisairaudet ovat lisääntyneet merkittävästi ja, koska ympärivuorokautiseen hoitoon on nykyisin varsin vaikeaa päästä, monet elävät kotona varsin pitkällekin edenneen muistisairauden kanssa.

Kaiken kaikkiaan vanhuspalvelujärjestelmämme ei ole riittävästi varautunut väestön ikääntymiseen ja sen myötä väistämättä tapahtuvaan avuntarpeen kasvuun – vaikka nämä asiat ovat olleet tiedossa jo vuosikymmenten ajan. Suomi käyttääkin ikääntyneiden palveluihin merkittävästi pienemmän osuuden bruttokansantuotteestaan kuin toiset Pohjoismaat. Täällä linjaksi on otettu niukuuden tarjoaminen: avunsaajien tiukka rajaaminen vain apua kaikkein eniten tarvitseviin ja heidänkin kohdallaan keskittyminen vain perushoitoon ja sairaanhoitoon, jolloin useat heidän muista tarpeistaan jäävät vähälle huomiolle. Suomessa toiveita on asetettu omaishoidon lisääntymiseen, mutta tästä ei ole juuri havaintoja tai takeita. Iäkkäät puoliset ovat jo pitkään auttaneet ja hoitaneet toisiaan niin kauan kuin heidän voimansa siihen riittävät ja aikuiset lapset ovat yleensä vielä ansiotyössä siinä vaiheessa, kun heidän vanhempansa tarvitsisivat apua. Suomessa sukupolvet myös asuvat tyypillisesti eri paikkakunnilla kaukana toisistaan. Omaishoidon lisääntymisen varaan ei siten voi paljoakaan laskea.

Mitä tapahtuu silloin, kun ikääntyneet ihmiset tarvitsisivat apua, mutta eivät sitä saa? Tämä on se valitettavan ajankohtainen kysymys, jota olen tutkimusryhmäni kanssa pyrkinyt selvittämään. Tähän tarkoitukseen olemme myös kehittäneet hoivaköyhyys-termin. Hoivaköyhyydellä tarkoitamme tilannetta, jossa ihmisen saamat palvelut ja omaishoito eivät riitä kattamaan hänen avuntarpeitaan. Joko hän ei saa apua lainkaan tai apu ei ole riittävää tai oikeanlaista. On myös mahdollista (ja itse asiassa tyypillistä), että hän saa niin hoivapalveluja (esimerkiksi kotihoitoa) kuin apua omaisiltaan ja läheisiltään, mutta siltikään hänen kaikki avuntarpeensa eivät tule täytettyä. Kansainvälisen tutkimustiedon perusteella tiedämme, että tällainen tilanne johtaa moniin muihinkin ongelmiin, esimerkiksi terveydentilan heikentymiseen entisestään ja ylimääräisiin sairaalajaksoihin. Elämänlaatu heikkenee myös huomattavasti, jos ei saa tarvitsemaansa hoitoa ja apua.

Professori Teppo Kröger

Kuinka yleistä hoivaköhyys on Suomessa? Vuosina 2010 ja 2015 keräämässämme yli 75-vuotiaiden postikyselyssä joka neljäs (26 %) heistä, joilla oli avuntarpeita, ilmoitti, että he eivät saa riittävästi apua vähintään yhdessä päivittäisen elämän toiminnossa. Avun riittämättömyys oli yleisempää päivittäisten asioiden hoitamisessa kuten siivouksessa (20 %) ja liikkumisessa kodin ulkopuolella (24 %) ja harvinaisempaa päivittäisissä perustoiminnoissa kuten peseytymisessä (14 %) ja WC:ssä käymisessä (16 %). Huolestuttavan yleistä se oli silti myös näissä jälkimmäisissä, aivan välttämättömissä toiminnoissa.

Miten hoivaköhydestä sitten pääsee eroon? Hoivaköhydessä on kyse avuntarpeen ja saatavilla olevan avun epätasapainosta, joten hoivaköhyteen on kaksi periaatteessa lääkettä: avuntarpeen vähentäminen ja saatavilla olevan avun lisääminen.

Yhteiskunnan tasolla avuntarpeen vähentäminen on vaikeaa, koska väestörakenteelle ja sen kehitykselle ei ole paljoa tehtävissä. Yksilötasolla jokainen voi pyrkiä vähentämään ja lykkäämään avuntarvetta pitämällä mahdollisimman hyvää huolta terveydestään ja kunnostaan. Pääratkaisun on kuitenkin oltava saatavilla olevan avun lisääminen. Tämä apu voi tulla joko omaisilta tai muilta läheisiltä tai julkisista tai yksityisistä palveluista. Kuten edellä on todettu, omaishoidon lisääminen on koko yhteiskunnan tasolla vaikeaa, joissain perheissä se voi tietysti onnistua. Osa ikääntyneistä voi myös käyttää yksityisiä hoivapalveluja, mutta kaikilla ei ole niihin varaa. Loppujen lopuksi päädytään julkisiin (tai ainakin julkisesti rahoitettuihin) palveluihin: vain ne voivat tarjota apua myös heille, joilla ei ole suuria säästöjä tai korkeita tuloja eikä myöskään lähellä asuvia läheisiä, joilla on runsaasti aikaa tarjota apua. Vain julkinen palvelujärjestelmä voi taata hoivaköhydestä vapaan vanhuuden koko väestölle.

Teppo Kröger

*Yhteiskuntapolitiikan professori,
Ikääntymisen ja hoivan tutkimuksen huippuyksikön johtaja, Jyväskylän yliopisto.*

Tervetuloa Turvan senioripäivään 5.10.2022

Senioripäivänä saat toimistoillamme 25 % alennuksen Turvan kotivakuutuksesta ensimmäiseksi vuodeksi. Etu koskee Turvan uusia kotivakuutusasiakkaita. Etu on voimassa vain tässä tapahtumassa tarjouspyynnön jättäneille. Etua ei ole saatavilla Turvan verkkokaupasta.

Lisätietoa tapahtumasta on tulossa piakkoin Turvan seniorisivustolle sekä Kelon verkkosivuille.

Ota Turvan seniorisivusto jo nyt seurantaan. Sivustolle on koottu hyödyllistä tietoa eläkeikäisen arkeen ja vakuuttamiseen liittyen.

www.turva.fi/seniorit

 turva

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva • turva.fi • 01019 5110

KELOLAISTEN EDUT TURVASSA

Vakuutuskomppanimme Turva tarjoaa monia etuja Kelon jäsenille. Saat esimerkiksi 10 % jäsenalennuksen kaikista jatkuvista, vapaaehtoisista vakuutuksista. Kelo-laisten jäsenalennus on yhtä suuri kuin ammatilliston jäsenten alennus. Jos olet yhä myös ammatti-liiton jäsen, voit itse valita, kumpaa alennusta haluat hyödyntää.

Kun otat Turvasta kotivakuutuksen ja sen lisäksi vähintään yhden jatkuvan henkilö-, lemmikki-, vene-, kasko- tai metsävakuutuksen, saat edellä mainitun jäsenalennuksen lisäksi myös 10 % omistaja-alennuksen. Jos sinulla ei ole kotivakuutusta tai sinulla on vain yksi vakuutus Turvassa, saat 10 % omistaja-alennuksen kahden vuoden asiakkuuden jälkeen.

Huomioithan, että edellä mainittuja alennuksia ei saa liikennevakuutuksesta eikä määräaikaisista vakuutuksista.

Jos olet Julkisten ja Hyvinvointialojen liitto JHL:n jäsen, olet vakuutettu Turvassa vapaa-ajan matkustaja- ja tapaturmavakuutuksella. **Jäsenvakuutus on voimassa siihen päivään saakka, kun täytät 70 vuotta.** Tämä koskee myös vapaajäseniä.

Jos JHL:n jäsen täyttää 70 vuotta matkan aikana, on hänen ostettava ennen matkaa oma matkustajavakuutus

Hymyile, olet Turvassa.

70-vuotispäivästään alkaen. Turva myöntää jatkuvan matkustajavakuutuksen enintään 99-vuotiaalle, ja se on voimassa 100-vuotiaaksi asti.

Jäsenalennukset asiakkaan omiin vakuutuksiin säilyvät niin kauan kuin asiakas on JHL:n jäsen, vaikka hän uuden yläikärajan vuoksi ei ole enää edellä mainittujen jäsenvakuutusten piirissä.

Kysy lisää

Saat lisätietoa Turvan asiakaspalvelunumerosta 01019 5110 arkipäivisin klo 8–18.

Löydät lisätietoa myös Turvan verkkosivuilta osoitteessa www.turva.fi/etusi.

Turvaan soittaessasi sinun ei tarvitse kantaa huolta suuresta puhelinlaskusta, sillä asiointi hoituu pelkällä paikallispuhelun hinnalla. Laajan toimistoverkoston ansiosta Turvassa on myös helppo poiketa asioimassa. Lähimmän toimipaikan löydät kätevimmin osoitteessa www.turva.fi/yhteystiedot.

Matkavakuutukset

Koronavirusepidemia aiheuttaa yhä huolta ja epävarmuutta matkailijoille ja matkaa suunnitteleville. Turva on koonnut matkustamiseen ja vakuutuksiin liittyviä ohjeita verkko-sivuilleen www.turva.fi/korona

Kannattaa tutustua myös Turvan seniorisivustoon osoitteessa www.turva.fi/seniorit. Sieltä löydät hyödyllistä tietoa eläkeikäisen arkeen, turvallisuuteen ja vakuuttamiseen liittyen.

Kelolainen julkaisee jäsenyhdistysten kuulumisia ja muitakin tarinoita

Lähetä juttusi teksti ja kuvat erikseen, vaikka kuva olisikin Wordilla tai PowerPointilla tehdyssä jutussa tai Acrobatin pdf-tiedostossa. Taitto tehdään Adoben InDesign -ohjelmalla, joten erillinen teksti ja hyvälaatuiset kuvat nopeuttavat taittoa ja kuvat ovat laadukkaampia, kun ne voi sijoittaa suoraan taittoon.

Tekstin voi kirjoittaa millä tahansa tekstinkäsittelyohjelmalla, mutta ilman ylimääräisiä välilyöntejä, yhteen "pötköön" kirjoitettuna ilman rivinvaihtoja ja tavuviivoja. Tehosteita (lihavointi, kursivointi, ISOT KIRJAIMET) saa tietenkin käyttää, samoin kappalejakoja. Jos valitset tekstityypiksi 12 pisteen Calibrin, niin sekin nopeuttaa taittoa

Painetun lehden kuvien olisi hyvä olla isoja tiedostoja niin, että ne ovat suunnilleen 1:1 koossa vielä painon vaatimalla 300 dpi resoluutiollakin. Jpg-tiedosto kelpaa hyvin, samoin png ja psd.

Aineisto toimitetaan sähköpostin liitteenä: Marjut Lainio, marjutjulia28@gmail.com

Joensuun julkisen alan eläkeläiset ry JAE

Kulttuurimatka.

Pohjolan matkojen bussi keräsi täyden lastin väkämme ympäri kaupunkia ja matka alkoi kohti Valamon luostaria, joka oli ensimmäinen kohteemme.

Heinäveden liityttyä Pohjois-Karjalaan tuli luostarista osa maakuntaamme

Nautimme kuuluisan luostarin lounaan ja ehdimme piipahtaa ostoksilla.

Monenlaista sieltä lähtikin matkalaisen kasseihin Ainakin Hedän tuottamia mainioita viinejä. Matkamme pääkohde Kermankosken kesäteatteri sitten olikin seuraavana ja siellä Kulkukoirat laulunäytelmä joka kertoo kolmesta suomalaisesta laulajasta tien päällä. Siinä muisteltiin rakastettuja, nyt jo edesmenneitä Reijo Taipaleta, Kari Tapioita ja Topi Sorsakoskea. Esiintyjinä entisiä tangokuninkaita ja kuningattaria.

Onnistunut matka.

Martti Piironen

Kuva: Merja Kinnunen

Päivällä Jae:n hallituksen ja Kelon tapaamisessa puheenjohtaja Päivi Lilleberg ojensi kukat Martti Piirroselle kiitokseksi pitkäaikaisesta ansiokkaasta toiminnasta Kelon tiedottajana sekä Kelolainen lehden toimittajana

Merja Kinnunen

Liiton johto Joensuussa

Kelo ry ja JHL:n aluetoimisto järjestivät aluetapahtuman 11.5. Joensuussa hotelli Kimmelissä. Eila Hyvärinen JHL:n aluetoimistosta avasi tilaisuuden ja toivotti osallistujat tervetulleeksi. Turvan edustaja Hanna Savolainen kertoi vakuutusasioista.

Kelon ry:n puheenjohtaja Päivi Lilleberg esitteli Keloliiton toimintaa. Matkailujaoston sihteeri Aini Leminen esitteli matkailujaoston toimintaa ja kertoi tulevasta matkatarjonnasta.

JAE ry:n puheenjohtaja Leena Turusen johdolla esiteltiin yhdistyksemme monipuolista toimintaa. Keskustelu oli erittäin vilkasta. Tilaisuus kokonaisuudessa oli erittäin hyvä, tieto kulki molempiin suuntiin niin osallistujille kuin tilaisuuden järjestäjillekin.

Leena Turunen

puheenjohtaja, Joensuun julkisen alan eläkeläiset ry

Tellen turinat 1.

MATKAILU AVARTAA.

Loma Santorinilla on kuin hyppäisi keskelle postikorttia. Santorinin rinteisiin rakennetut kylät, niiden paikalliset ihmiset ja elämää syleilevät tavernat ovat omiaan romanttisempaan aikuisten lomaan.

Matka 15 vuotiaan tyttären-tyttären kanssa ei ehkä ollut paras vaihtoehto, Santorinille matkustetaan kun ollaan nuoria ja/ tai rakastuneita.

Ostin matkalaukkuun mahuttavat teleskooppikävelysauvat, muuten mainio keksintö, niiden avulla pystyin loistavasti kulkemaan Santorinin lukemattomia portaita ylös ja alas Moonan vikkelijalkaisen huippu-urheilijan perässä.

Olimme kai vähän kummajaisia kun meillä on 65 vuoden ikäero. Sain hyväntahtoisia hymyjä ja apuakin tarjottiin monta kertaa. Paras tilanne oli Firan bussisemalla odottaessamme bussia, johon oli todella pitkä jono ja me jonon hännillä. Yks kaks meidät ohjattiinkin jonon ohi bussiin, eikä kukaan napissut vastaan.

Kiitos vanhuuden ja kävelysauvojen!

Matkoilla tapahtuu myös hauskoja yllätyksiä. Tapa-simme vanhimman lapsenlapsen, Moonan kummise-dän Andron, joka oli tullut piipahtamaan toiselta saa-relta muutamaksi päiväksi Santorinille tyttöystävänsä Roosan kanssa.

Juhlistimme hauskaa sattumaa yhdessä hyvän kreikkalaisen ruoan ääressä.

Olin tilannut matkatoimistolta retken ”kuvankaunis Santorini”, mutta se peruuntui harmillisesti vähäisten osanottajien vuoksi. Olisi ollut todella mielenkiintoinen kokopäivän retki.

Liikuimme itseksemme bussilla paikasta toiseen. Bussiyhteydet ja bussit olivat hyviä, näppärästi päästiin kulkemaan ja katselemaan todella kaunista saarta ympäriinsä. Näimme mm mieleenpainuvan auringonlaskun Oian kukkuloilta. Se oli just kuin matkaoppaissa mainostettiin. Oiaan tulee turisteja sankoin joukoin pitkin maailmaa juuri auringonlaskun takia.

Pääasia oli kuitenkin auringonotto ja uiminen meidän hotellin todella upealla allasalueella, jossa palmujen lehdet tuulessa heiluessaan viilensivät mukavasti oloa, sekä tietenkin kreikkalaisesta ruuasta nautimme kumpainenkin.

Loppujen lopuksi meillä oli ihan hyvä loma ikäerosta huolimatta.

Tellen turinat 2.

PIKKULIN KULTTUURIYLLÄTYS MATKALLA ILOMANTSIIN

Heinäkuun puolivälissä ajelimme Ilomantsiin sukutapaamiseen. Matkalla sattuu ja tapahtuu kaikenlaista, myös yllätyksiä. Emme ajaneetkaan suoraan vaan poikkesimme tielle joka meni Heinäveden keskusta. Inspiraation sain aamutelevision jälkinäytös kulttuuriohjelmasta.

Heinäveden kunta on kuuluisa Valamon ja Lintulan luostareistaan, mutta on pitäjässä muutaakin mielenkiintoista.

Heinäveden keskustassa sijaitsee idyllinen Pikkulinpuisto, jonne oli kesäkuun lopulla oikein fanfaarien kera pystytetty taiteilija Taru Mäntysen veistämä pronssinen Satulinna-veistos.

Pikkulinpuisto on saanut nimensä kirjastonhoitaja Ester Kinnusen (1904-1978) mukaan. Paikkakuntalaiset kutsuivat pienikokoista Esteriä Pikkuliksi. Hän asui puistossa Satulinna nimisessä talossa. Talo oli Heinäveden ensimmäinen apteekki, vuodesta 1917 talossa toimi kirjasto vuoteen 1966. Kirjastoa hoitivat Kinnusen perheen naiset Augusta(Lonny), Elsa ja Ester (Pikkuli) Ester oli Elsa Kinnusen ottotytär. Ester oli kirjastonhoitajana vuodesta 1954-1976.

Satulinna oli puiden ja pensaiden ympäröimä viehättävä talo, jonka joku tuikkasi tuleen ja se paloi vuonna 1981.

Pikkuli oli tuttu henkilö taiteilija Taru Mäntyselle, joka lapsuudessaan asui Heinävedellä. Pikkuli oli viehättävä ja rakastettu persoona, joka otti aina lapset sydämellisesti vastaan. Taru Mäntynen ilahtui kun hän sai tehdä Satulinna patsaan. Hän halusi ehdottomasti patsaaseen puuelementin, koska se oli olennainen osa Satulinnan ympäristöä.

Taideteoksessa Pikkuli juoksee Satulinnan harjalla, koskettava näky ja ahaa elämys. Harvoin olen nähnyt niin onnistunutta taideteosta, siinä oli kaikki elementit, myös puu kohdallaan.

Pikkuli-hahmo on myös merkittävä osa Heinäveden kulttuurihistoriaa ja on erinomaista. että kirjastonhoitaja Pikkulin tarina kulkee eteenpäin tulevillekin sukupolville Heinävedellä.

Tällainen kulttuuriyllätys matkalla sukutapaamiseen. Kannattaa muidenkin poiketa Heinäveden keskustassa!

JUHLIMME KEVÄTTÄ

Kevätjuhlamme Karjalatalolla 7.5.2022. juonsi yhdistyksemme hallituksen jäsen Pirjo Taberman Yleensä juhlalaukset aloitetaan Tervetuloatöivotuksella tai Juhlapuheella. Sain tärkeän tehtävän Kevätjuhlassa, pitää tervehdyspuhe. Siitä muutamia kohtia seuraavasti:

Kevät on vuodenajoistamme kauneimpia, se on alku uudelle. Takanapäin talvi, koronat, eristäytyneisyys, erityisesti meidän yli 70-vuotiaiden kohdalla.

Tuli sota Eurooppaan, se nousi puhutuimmaksi uutiseksi sitten koronan.

Tulipa sotilasliitto Natonkin ajankohtaiseksi. Eipä meistä moni olisi uskonut, että nyt keskustellaan Natoon liittymisestä. Sen kohdalla voidaan nyt vielä kysyä – "OLLAKKO VAI EIKÖ OLLA?".

Kaiken lisäksi tuli vielä lakko kunnalliselle alalle, se kosketti myös meitä eläkeläisiä pidettyinä hoitojonoina, jne.

Yllä kuoron kevättervehdys, alla "Anttilan kevätuhkaus". Viereisellä sivulla erinomainen orkesterimme Ladies & Gents, monenlaista tanssin huumaa sekä Tuula ja Simo-Pekka pienoisnäytelmässä "Peili".

Jäsentapaamisen 4.5.2022 jouduimme perumaan, koska kokouspaikkamme henkilöstö osallistui lakkoon.

Tänään ei näistä ikävistä asioista enempää.

Palaan tähän kevätjuhlaan. Moni meistä muistellee lapsuuden aikojen kevätjuhlia. Laulettiin "syvin rinnoin" suvirvi, "Jo joutui armas aika ja suvi suloinen". Siitä alkoi kesä ja loma. Suvivirren laulaminen

kuluu suomalaiseen kulttuuriin, uskonnosta tai elämäntavastuksesta riippumatta. Ei anneta tämän kauniin kulttuurin meiltä kadota.

Meille yhdistyksen puuhenkilöille on ollut mieluista tehtävä suunnitella ja toteuttaa tämä kevätjuhla.

Nautitaan yhdessäolosta, seurustellaan, nautitaan lounaasta sekä nähdään yhdistyksemme näytelmäkerho

"Kunnelin" esityksistä, jotka he ovat tätä juhlaa varten suunnitelleet esitettäväksi, ja lopuksi kuullaan hyvää tanssimusiikkia "Ladies & Gent"-orkesterin tahdittamana.

Lopuksi luin liikuntaneuvos Eevi Kaasi-
sen kirjasta "Matkan varrelta" runon.

Olen saanut Eeviltä henkilökohtaisen luvan esittää (lukea) hänen kertomuksiaan ja runojaan. Tässä tulee "Oikukas kevät":

Oikukas kevät

"Vaikka näin vanhaksi nuutuu, aina yllättää kevät oikullaan.

Yhtenä päivänä se keimailee lätäköissä peilaillen, toisena se hurjastelee lumituiskuna tanssien.

Sitä vaihtaa poplariin ja värisee vilussa, sitä pukee piikkarit ja rämpiä lätäköissä, sitä auringon voimaan uskoo ja tuuli räntää viskoo.

*Mutta sitten tulee aurinkoinen päivä, kevätpäivä, raikas tuuli ja häipyy viimeinen pilvenhäivä. Mäen rinteellä valko-
vuokkorypäs häikäisee, kuusen katveessa varis lemmejoikunsa rääkäisee, koivun silmut kipeinä paisuvat, auringon syleilyyn hiirenkorvat avautuvat.*

Vaikka kuinka vanhaksi nuutuu, aina se yllättää – KEVÄT". **jatkuu...**

...jatkoa Väliajalla joimme kahvit, ja lopuksi tanssimme orkesterin tahdittamana.

Näytelmäkerho Kunnelit tarvitsee "näytöksiinsä" vaatteita, lavasteita, ym. tarvikkeita. Käsityökerhomme oli tehnyt puvustuksen Anttilan keväthuumaukseen, mm. pusilakanasta muotoiltu upea yöpaita, jossa Anttila mennä liihotteli. Ne säärakarvat (tekosellaiset), ne olivat kyllä aidon näköiset. Myös kukat: Orvokki, Lehdokki, Vuokko ja moni Muu liihottelivat värikkäissä mekoissaan, päässään kauniit kukkaseppeleet, joissa näkyi käsityökerholaisten taitava kädenjälki. Orava kurkki oksallaan, ja käkikin kukkui lehdossa.

Tämä kaikki sai katsojat kiinnostuneesti seuraamaan ja naurahtamaan iloista meinin-

kiä. Juhlaan osallistui 120 henkilöä.

Kun luette kirjoitustani, huomatkaa aikajana. Paljon ehti tapahtua tuona aikana yhteiskunnallisia asioita, niin Suomessa kuin maailmalla.

Syksy on kohta käsillä. Seuraava Kelolainen painetaan varmaan Keloliiton syyskokouksen jälkeen.

Kirjoitellaan

Terveisin **Liisa Hanganmäki**

TERVEISET KEMISTÄ

Kesäretki Suukosken keitaalle 3.8.2022: Kävimme katsomassa Lailan Tähtihetket Musiikinäytelmän.

Esitys oli mieluisaa seurattavaa, tuntui että olisi voinut jatkua pitempäänkin.

Esiintyjät olivat erinomaisia laulajia.

Väliajalla oli tarjolla kahvia ja pullaa sekä muita virvokkeita.

Ilma oli sateinen mutta ei haitannut koska esitys oli sisätiloissa ja olimme liikkeellä linja- autolla.

Matkamme sujui rattoisasti. Linja-auto oli lähes täynnä koska saimme matkaseuraksi toisen eläkeläisyhdistyksen jäseniä Kemistä.

Viime kesänä olimme saman yhdistyksen jäsenten kanssa tuetulla lomalla Kalajoella.

Yhteistyötä kannattaa suosia mahdollisuuksien mukaan.

Ystävällisin elokuun terveisin,
Pj. Helena Tervo
Meri-Lapin Kunnalliset eläkeläiset ry.

AGATHA CHRISTIE 'HIIRENLOUKKU'

Jokainen seniori-ikäinen tuntee nimen Agatha Christie. Vuosikymmenten aikana olemme lukeneet hänen dekkareitaan ja nähneet niistä tehtyjä filmatisointeja ja myös teatterisovituksia. Jokaisella on niistä omanlaisiaan muistikuvia ja muistoja.

Yhdistyksellämme on usein ollut kesäisin tapana käydä kesäteatterissa. Aivan kotinurkilla mainiossa teatteri Navethaliasa on tänä kesänä ohjelmistossa murharouva Agatha Christien kuuluisa 'Hiirenloukku'. Teatterin katsojatiloja on myös uusittu, joten - sinne...

Teatterivalinnasta kuultuani tuli eittämättä mieleen sanonta 'Kolmas kerta toden sanoo'. Pari kertaa olen 'nähtyt' tuon samaisen näytelmän, mutta yhtään kertaa en ihan kokonaan. Onko vika Agathassa vai minussa?? Siis lippua varaamaan....

Ensimmäinen kerta...

...oli, kun ystäväni oli kielikursseilla Lontoossa, joskus iloisella 80-luvulla. Hän asui perhemajoituksessa ja minä lensin tapaamaan häntä yhtenä viikonloppuna. Varasimme liput Hiirenloukku-esitykseen, joka jo silloin oli ollut pikkuteatterin ohjelmistossa vuosikausia. Vain parven viimeiselle riville lippuja sai ilman ennakkovarausta. Sinne, kun oli ensin seikkailtu päivä (ja edellinen ilta) Lontoossa.

Kävi niin, että ensimmäisestä näytöksestä muistan vain tuulen ulvonnan ja kolkutuksen ovelle, sen jälkeen uni vei voiton. Muutaman kerran havahtuin...olla teatterissa, pitää pysyä hereillä... Väliajalla virkistytettiin, mutta taas ennen pitkää leuka nuokahti rintaa vasten ja herättiin aplodeihin. Kyllä harmitti!!

Toinen kerta...

...oli Tampereen teatterissa samana talvena kun jäin eläkkeelle. Samaisen ystäväni kanssa ajattelimme paikata Lontoon nukahtamisen ja ei kun junalla Tampereelle.

Mutta taas tuli tehtyä virhe: ennen teatteria söimme mahtavat pihvit ja nautimme parit punaviinit uuden vapauden kunniaksi. Ja sitten teatteriin. Lukija jo arvaa, miten sitten kävi. Taas tuli nukku-matti--- Tapani Pertun muistan hämärästi.....ja näytelmässä oli alkuun lumikaaos... ja taas väliajan jälkeen muistan jotain, mutta... muuten melkein 'black out'. Ja pidin ja pidän sentään itseäni teatterin ystäväinä...

Kolmas kerta...

...jo melkein pelotti: onko totta vanha sanonta: ei kahta kolmanna? Yhdistyksemme kävi siis tänä kesänä katsomassa em. näytelmän Navethaliassa, paikallisessa mainiossa teatterissa. Etukäteen arvelutti, voittaako vantaalainen pieni teatteri Lontoon ja Tampereen esitykset eli näenkö tällä kertaa näytelmän alusta loppuun ihan yhtä soittoa.

Lopputulema:

...pikkuinen teatteri Vantaalla päihitti Lontoon ja Tampereen. Hiirenloukku oli kelpo esitys; juurevaa perinteistä esittämistä ilman sen kummempia temppuja. Hyvin pysyi juonessa mukana eikä uni painanut silmäluomia. Hyvä Vantaa!!!

ps. Osansa saattoi olla silläkin, että oli niin mukava tavata oman yhdistyksen jäseniä livenä pitkäksi aikaa. Se virkisti niin, että näin ja kuulin näytelmästä kaiken alusta hamaan loppuun asti. Ihan aitoa murharouvaa!

Pirkko Hannula

AMSTERDAM - 'tulppaneita tulvillaan'

Nyt eläkeiässä olevat muistanevat aikansa iskelmän, jossa lauletaan '...on tulppaneita tulvillaan, iloinen Amsterdam'... Onko näin, siitä lähti ottamaan selvää iloinen kelolaisten joukko. Kyse oli siis matkailujaoston järjestämästä matkasta Keski-Eurooppaan, Hollantiin, tarkemmin vielä Amsterdamiin. Kevät on siellä tietysti toukokuussa pidemmällä kuin Suomessa, joten tiesimme odottaa kesäisiä säitä eikä petetty.

Jo kouluajalta muistetaan Hollannista maan tasaisuus, kanavat, tulppaanit, puukengät, juustot ja tuulimyllyt. Kaikkea tuota nähtiin ja paljon muuta. Tässä ohessa on vähän muisteluja muutamista kohteista.

Puukengät ja juustot

Aivan ensimmäinen vierailukohde oli maatila, joka tuottaa juustoja ja puukengiä, legendaarisia hollantilaisuotteita molemmat. Niiden valmistusta esiteltiin ja juustoja saatiin myös maistella lounaan yhteydessä. Hyvää oli!! Juustoja tarttui mukaan myös kotiin tuomisiksi.

Puukenkien valmistusta meille esiteltiin ihan käytännön tasolla. Aika vanhanaikaisilta koneet vaikuttivat, mutta vanhahan on

tuotekin... Valmiita puukengiä oli näytteillä eri kokoisia ja värisiä: pienimmät olivat rintaan tai takinkaulukseen kiinnitettäviä matkamuuistoja ja suurimmissa mahtui istumaan ja siis kaikkea siltä väliltä.

Bussi ajoi hotellille 'mairieille', joten saatiin jo vähän kuvaa hollantilaisesta elämänpöörästä. Ei todellakaan ollut ylämäkiä eikä alamäkiäkään, tasaista ja hyvinvoivan näköistä oli. Ja kana- via... ja asuntolaivoja. Leppoisan näköistä kaikkiaan.

Keukenhofin kukkapiisto

Värikkäintä matkalla oli Keukenhofin valtava kukkapiesto. Suomen pimeän talven jälkeen ja ennen omaa kesäämme se tarjosi kukka- ja väritherapiaa koko rahalla. Katsoit mihin päin vain, joka puolella oli kukkarunsautta ja niin vihreää.

Mitä muotoja, mitä värejä, mitä asetelmia, ulkona ja sisällä... Joka puolelta teki mieli ottaa valokuvia.

Pieniä makupaloja tässä onkin tekstin ohessa ja enemmän Kelon sivuilla: <https://www.keloliitto.fi/kuvagalleria/matka-ja-retkikuvat/amsterdam/>

Suosittelen katsomaan netistä myös Keukenhofin omia sivuja: <https://keukenhof.nl/en/>

Kanavaristeily

Kanavat ovat niin olennainen osa Amsterdamia, että risteilyä ei voi jättää väliin. Keskustan alueella kanavat ovat kovassa käytössä, monenlaista paattia ja risteilijää siellä seilaa.

Risteilyllä näki myös tavallista katuelämää, rennon näköistä se oli ja paljon ihmisiä joka puolella.

Jatkuu...

Tuulimyllyt

Ei käyntiä Hollannissa ilman lähempää tutustumista tuulimyllyihin. Nykyisin niitä voidaan käyttää asuntona tai vapaa-ajan asuntona, ja ne ovat tietysti myös turistikohteita.

Vaikuttavan kokoisia ne ovat livenä. Don Quijote on kai tunnetuin kirjallinen henkilö, joka niiden yhteydessä mainitaan taistelustaan tuulimyllyjä vastaan.

Posliinitehdas

Meillä on Suomessa posliinin tuotantoa omasta takaa, mutta aina on mielenkiintoista nähdä kilpailevia tuotteita. Jokaisella on mielipide siitä, miellyttääkö omaa silmää enemmän kotimainen pelkistetty muotoilu ja värimaailma vai eurooppalaisempi runsaus.

Vierailu alan tehtaalla oli mukava kokemus. Filmin avulla ja näyttelyssä saatiin käsitys tehtaan tuotteista. Kauniita olivat, samoin paikan sisäpiha, joka muistutti rauhallista luostarin pihaa ja oli erityisen viehättävä paikka kahvittelemun.

Summa summarum

Lisää tällaisia kaupunkimatkoja! Yhteistä ohjelmaa ja omaa aikaa oli riittävästi, aika-tila oli sopivan väljä, julkinen liikenne ja kaikki muukin pelasi. Matkatoverit olivat mukavia, joten... Euroopan kaupunkilomat ovat ihan parasta!!

Ruokapöydässämme mainittiin monia kuulostavia mahdollisia Kelon retkikohteita, päällimmäisiksi nousivat Bryssel, Euroopan jokiristeilyt ja Dublin, miksei myös Krakova ympäristöineen. Näille tuleville retkille ilmoittautuu ainakin...

Pirkko Hannula

LISÄÄ KUVIA AMSTERDAMISTA

HESAN YHDISTYKSEN YLLÄTYSMATKA

Torstaina 25.8.2022 olimme yllätysmatkalamme. Joku voi kysyä mikä se on? No tosiaankaan matkalle ilmoittautuneet eivät tiedä minne ollaan menossa, ainoastaan päivämäärän sekä kelloajan mistä paikasta matkaan lähdetään. Niin myös tämän matkan kohdalla. Nyt on muistelun aika kuvien kera.

Lähdimme kahdella Erikssonin bussilla kohti Lahtea, mukana 83 jäsentämme, mukana myös uusin jäsenemme Merja (liittyi edellisenä päivänä). Matkalla poikettiin kahville Renkomäen ABC:llä. Sen WC-tiloissa soi kaunis linnunlivertys, tunsimme jo olevamme maalaismaisemissa.

Finnmarin myymälä

Seuraava pysähdyspaikkamme oli Finnmarin-myymälässä. Ainakin kynttilöitä ja muitakin kodin tarvikkeita ostettiin. Samassa talossa käytiin myös katsomassa antiikkihuonekaluja.

Lahten kaupungin matkustajasatamaan saavuttiin aika-aulun mukaisesti. Siellä liittyi joukkoomme lahtelainen jäsenemme, Keloliiton puheenjohtaja Päivi Lilleberg.

Risteily Suomen neidolla

Nousimme Suomen Neito nimiseen laivaan, joka risteilee reitillä Vesijärvi - Vääksyn kanava – Päijänne. Laivaan nous-

Yllätysmatkalaisia saapumassa Finnmarin tehtaanmyymälään, alla ostoksilla myymälässä ja alinna ensimmäiset matkalaiset astumassa Suomen Neitoon

tuamme meitä odotti alkujouma ja kauniisti katettu runsas Buffet-noutopöytä. Voisin sanoa, että tunnelma oli tiivis ja hyvin lämmin. Tila oli valitettavasti liian pieni näin suurelle joukolla, olihan laivassa muitakin ryhmiä kuin meidän. Kaikkeen tottui. Alkukankeuden jälkeen alkoi olo tuntua jo paremmalta. Tunnelmaa ja viihtyvyyttä paransivat meidän omat muusikkomme Sauli Ronkainen ja Tauno Tuovinen. He lauloivat ja laulattivat meitä haitarin ja kitaran säestyksellä.

Vääksyn kanavalla

Vääksyn kanava sulkuineen oli itsessään ja kokemuksena erilainen mihin olemme risteilyillä tottuneet. Tuntui ihan jännältä, kun laivan alta veti laski joitakin metrejä, ja taas vastaavasti paluumatkalla nousi. Valkoposkihanhien runsaslukuisat parvet olivat löytäneet kanavan laidat ja penkereet oleskelupaikakseen. Olivat syöneet ympäristön putipuhtaaksi ruohosta.

Renkomäellä jälleen

Kotimatkalta palasimme virkistäytyneinä ja taas kerran uutta nähneinä. Poikkesimme vielä Renkomäellä. Sillä jotkut ostivat tuliaisista, ainakin tuoretta leipää ja pullaa. Helsingissä olimme klo 19.00.

Kiitoksemme yhdistyksen matkatiimille: Ainille, Railille, Sirpalle, Tuulalle ja Simo-Pekalle hyvin järjestetystä matkasta. Voin suositella muillekin yhdistyksille tätä risteilyä.

Uutta matkaa odotellessa

Liisa Hangonmäki

Kuvat: Pertti Rinne

Lisää risteilykuvia sivulla 29.

Yllä Simo-Pekka paljastaa yllätysmatkan risteilyohjelman, alla vasemmalla monipuolinen ja maittava seisova pöytä ja ruokailu käynnissä. Risteilylaivan kapteeni ryhtyi matkaoppaaksi palatessamme Vääksyn kanavan kautta takaisin Vesijärvelle ja kertoi kanavan historiasta, mukana oli muitakin "turisteja". Alinna vasemmalla muusikkomme, oikealla Renkomäen Prisman leipäpuoti, josta moni osti kotiin tuliasia.

SAMAT URHEILUPAIKAT KESÄT TALVET, VAIN LAJI MUUTTUU

Ai, että kun olisi päässyt kuluvaan elokuun toka vikana viikonloppuna kuvassa olevien menneen talven valkoisten lumiukkelien kainaloon!

Loppukesän poikkeuksellisen lämmin – muuten niin ihana iltapäivä olisi kaivannut viilennystä. Tuli seikkailtua tällöin Sappeen rinteillä, jotka paremminkin tunnetaan laskettelumäkenä. Nyt rinnettä alas porhalsivat läskipyörillä (=ne paksurenkaiset maastopyörät) nuoret hurjapäät. Kun tiedustelin harrastuksesta ja reittien vaikeustasosta, minuun viitaten nuorukaiset totesivat, että on siellä helpompikin laskuja ja jostainhan se on aina aloitettava.

Urheiluareenat tarvitsevat eri vuodenaikoina monenlaista työvoimaa. Talkootyö on mukavaa ihmisiä yhteen vetävän toiminnan vuoksi ja kannustimena toimii tietenkin myös aherruksesta saatava aineellinen hyöty. Toivottavasti Stadionin työmaa tarjoaa ensi kaudellakin tehtävää puurtajille. Kivahan se on muistella jälkepäinkin, että siellähän mekin...

Siis kevättalven cool-juttu. *Marjut Lainio*

HELSINKI SKI WEEKS 2022

Kesällä 2021 valmistui Helsingin Olympiastadionin remontti. Talvella 2022 siellä järjestettiin ennenkuulumaton Hiihtoviikot-tapahtuma. Kivikon hiihtoputkessa valmistettiin lunta, kuorma-autot rahtasivat sitä Stadionille satoja kuormia, useita päiviä.

Juoksuradat peittyivät reilun puolenmetrin paksuudelta lumeen, myös Stadionin ulkopuolelle jatkettiin latua tekolumella.

Vapaaehtoista toimintaa

Jo tapahtuman rakennusvaiheessa oli tarvetta vapaaehtoisille apukäsille. Mutta varsinaisen tapahtuman päivinä meille oli paljonkin tekemistä. Helsingin Kunnalliset eläkeläiset ry:n väkeä oli työssä rannekeentarkastuspisteellä sekä välinevuokraamossa. Työvuoro oli kuusi-kahdeksan tuntia kerrallaan. Vapaaehtoisille tarjottiin päivittäin lounas sekä kahvikupponen. Yhdistys sai oman osuutensa, sovitun rahasumman per tehty työvuoro.

Vapaaehtoisille oli myös luvassa lippu HSW sprinttikisaan 24.2.2022. Sinne oli tulossa sekä Suomen että muidenkin maiden huippuhihtäjiä – suoraan Pekingin olympialaisista, mikäli ei korona muuta suunnitelmia.

Hiihtämään pääsi kuka vaan ilmaiseksi. Ennakoilmoittautuminen piti hoitaa, jotta Stadionilla ei olisi kerrallaan liikaa ihmisiä – koronan takia. Portilla ennakkovaraus tarkastettiin ja annettiin ranneke hiihtämään tulijalle. Vapaaehtoisten ensimmäinen työtehtävä olikin tarkastuspisteellä katsoa, että kaikilla oli ranneke, siinä myös otettiin ranneke taas pois hiihtämästä tulevilta.

Välinevuokraamolla oli tarjolla sukset, sauvat ja monot niille, joilla ei omia ollut. Vuokraamolla tarvittiin tietotekniikan osaajia sekä niitä joilta se ei suju. Koneelta tarkastettiin varaus ja maksu, sitten

haettiin sopivat varusteet. Maksaminenkin onnistui maksupäätteellä.

Suuri enemmistö hiihti omilla suksillaan. Jotkut jopa tulivat hiihtäen paikalle. Stadion sijaitsee Keskuspuiston laitamilla, joten suksilla pääsee perille, vaikka Rovaniemeltä.

Laaaja ikähaitari

Hiihtämässä kävi paljon väkeä, omat työvuoroni olivat arki-iltapäiviä ja -iltoja. Helsinkiläisiä kuuluisuuksia sekä hiihtosankareita, mutta enimmäkseen tavallisia ihmisiä kulki ohitsemme.

Ihania pikkuisia – noin metrin mittaisia innokkaita ipanoita, myös vanha pariskunta, jotka olivat viimeksi hiihtäneet noin parikymmentä vuotta sitten, kaikki he palasivat ladulta innosta puhkuen.

Kiiteltiin, että kerrankin on kaupungin verorahoja käytetty hyvin. Toki myös toisinkin, tänä talvena, kun taas on ollut lunta ja latuja luonnossakin. Lähiasukkaat olivat iloisia, kun pääsivät monet jalassa kotoa ladulle.

Työpäivät

Helmikuun kelit ovat usein arvaamattomat, niin nytkin. Pakkasta, pöyryä, auringonpaistetta ja vesisadettakin mahtui näihin päiviin. Melkein aina höystettynä tuulella. Stadionin lähiympäristö on hyvin avointa, siksi alttiina kaiken suunnan tuulille. Säästä selvisi kunnan vaatetuksella ja lämmittelytilaa oli käytettävissä hyvin.

Aika kului hyvin silloin kun väkeä tuli ja meni, oli mukava jutella ja kysellä kuulumisia. Kehnommilla keleillä kävijöitä oli vähemmän. Yllättävän vähän kuulin huonoa palautetta, kerran tai pari.

Ranneketarkastuspiste oli ulkona, vuokraamalla osa töistä oli sisätiloissa, siellä oli kiva käydä lämmittelemässä. Toisinaan vaihtelimme työpaikkoja kesken vuoron.

Tämä oli hauska tilaisuus katkaista koronan aiheuttamaa lievää tylsyyttä kotikatujen kävelyn sijaan. Askelmittari keräsi hyvän lukeman työpäivinä ja uni maittoi, kun kotiin pääsi.

Ilmastotapahtuma

Hiihtorannekkeen sisällä on siru, joka laskee ladulla kuljetun matkan. Ski Weeks on ilmastotapahtuma, joku sponsoreista on luvannut selvää rahaa x-määrän per hiihdetty kilometri. Raha on tarkoitettu käyttämään ilmaston pelastustoimiin. Tarkemmin asia selvinnee Hiihtoviikkojen jälkeen.

Alueelle ei ollut järjestetty erikseen pysäköintitiloja, lähellä niitä on jonkin verran, mutta järjestäjien toiveena oli myös, että väkeä tulee paikalle julkisella liikenteellä. Onhan siinä raitiovaunu- sekä bussipysäkkejä vieressä.

Hannele Wikman

Helsingin kunnalliset eläkeläiset ry (Teksti ja kuvat)

KEILAMATKA ÄHTÄRIIN

Päästiin tekemään keilamatkalle Ähtäriin 31.5-2.6.2022. Korona oli kuitenkin haittana niille kahdelle jäsenellemme, jotka olivat sairastuneet ja joutuivat perumaan matkansa. Koronaan sairastui kotiin päästyään tiedottajamme Pertti.

Myöhemmin tuli tiedoksi, että useampi matkalla olleista oli sairastunut koronaan, onneksi he olivat vain lievä oireisia.

Lähdimme perinteisesti matkaan tilausbussilla Mikkonkadun turistibussilaiturilta. Matkaa kertyi Ähtäriin, Hotelli Mesikämmeneen n. 330 km. Pysähdyimme Orivedellä juomassa kahvit. Sää näytti matkalla monenmoisen ilmeen, enimmäkseen sateisen.

Hotelli Mesikämmenessä olimme n. klo 15.00. Majoittauduimme ja tutustuimme hotelliin palveluihin, mm. kylpylään. Keilahalli oli hotellin yhteydessä, jossa pidimme seuraavana päivänä keilakilpailun. Itsessään hotelli Mesikämmen oli nähtävyyksensä, se oli rakennettu kalliorinteeseen. Käytävän seinät olivat kallioon lohkottu, jopa luonnon vettä tippui lohokareiden välistä. Palvelu hotellissa oli ystävällistä, tilatoiveemme hoidettiin hyvin. Henkilökunta oli mukana iltajuhlan järjestelyissä ja heti saatavilla kun tarvittiin.

Kun nyt siellä päin olimme, niin kävimme myös Keskisen kyläkaupassa. Joillekin kauppa oli tuttu ennestään, mutta olipa joukossa muutama, joille kerta oli ensimmäinen. Aika-

taulu oli kiireinen, silti jotkut ehdivät käydä tutustumassa eläintarhaan, ainakin niitä kuuluisia Pandoja katsomassa. Pandojen Ähtäriin tulo ja kustannukset herättivät aikoinaan paljon huomiota, nyt kai Kiinan kanssa on sovittu ongelmat.

Nyt sitten siihen pääasiaan, keilakilpailuun ja palkintojenjako tilaisuuteen. Palkintojenjako tilaisuutta voisi kutsua "galaillaksi" niin paljon oli tehty työtä illan onnistumiseksi. Ensin tulokset kuvien kera.

Paras joukkue, ykkönen naisista ja ykkönen miehistä.

Palkintojen jaon suorittivat keilakerhon vetäjä Kalevi ja matkavastaava Aini. Pertti ja Oskari ikuistivat tapahtuman kuvin.

Näytelmäkerho Kunnelit oli koonneet mukavat ja iloiset se-

kä mieltä lämmittävät esitykset illan päätteeksi.

Ensin nähtiin ja kuultiin "Seniorit lavalla" esitys. Matti esitti Reijo Taipaleta, oli niin opetellut liikkeet, että jos olisi vielä värjännyt hiukset mustaksi, olisi voinut sanoa, "Kato, vieläkö tuo Reijo itse.. Kalevi veti Eino Gröniä, "habitusta" oli harjoiteltu oikein kunnolla. Pertti tuli lavalle esittäen Kai Hyttistä, upeasti oli harjoitellut "Kujun" liikkeitä. Pentti vetäisi niin uskottavasti "Oon suomalainen" Kari Tapion liikkeet, että yleisökin innostui laulaamaan.

Mikään ei onnistu, ellei taustajoukot ole mukana, em. esiintyjien liikkeet ohjasi Aila, DJ:nä toimi Riitta J, Helsingin pääharjoituksissa mukana oli ohjaushommissa Milja.

Arpajaisetkin pidettiin väliaikana, ne perinteiset.

Illan toisena esityksenä nähtiin "Ilkamat". Tuula ohjasi harjoitukset Helsingin päässä.

"Ilkamien" käsikirjoituksen teki esittäjäryhmä itse. Alkutyö on aina mukavaa. Vie sekä mielen, että luovuuden uusiin "ulottuvuuksiin". Sitä huomaa, että vielä vanhanakin oppii aivan uutta, ainakin allekirjoittanut on sen huomannut, uskon että ryhmäläiset ovat sen

huomion myös omalla kohdallaan todenneet. "Ilkamissa" sketsit esittivät: Riitta R, Tarja,

Terttu, Aini, Maija ja Arja. Vanhaa paria puiston penkillä esittivät Liisa ja Aulis.

Yhdistyksemme keilakerho keilaa joka tiistai Tapanilan Erällä. Osallistujia on ollut n. 40. Tiedote lähetetään taas elokuussa aikatauluista niin keilauksen kuin muidenkin kerhojen osalta. Kannustusjoukossa

Ähtärin ohjelmansuorittajat pääsivät omaan ryhmäkuvaan: Aulis, Liisa, Riitta R, Riitta J, Pertti, Terttu, Kalevi, Maija, Aini, Arja ja Aila.

olleetkin innostuivat keilamaan, josko keilakipinä" iski? Se jää nähtäväksi.

Seuraava keilamatka oli jo mielessä, kun palailimme kotiin päin. Ehkä mennään jälleen Baltiaan päin? Keilakerho viettää 15 vuotisjuhlaan-

sa vuonna 2024. Ideoita juhlan viettämisestä voi jo alkaa suunnitella, sekä viestittää niistä Kalelle.

Tämäkin matka oli onnistunut, yhdessä sen me teimme. Kiitokset matkaseurasta.

Liisa Hanganmäki

TOIMINTAA, EDUNVALVONTAA JA KULTTUURIA.

Keloliiton yhdistysten porukka on yhteistyökykyinen ja ulospäin suuntautuva, eri ammattialoilta tulleita jäseniä. He ovat tuoneet hyvänä lisänä osaamisensa ja taitonsa yhdistyksiensä jäsenten hyvinvointiin, niin liikunnan kuin kädentaitojen sekä yhteiskunnan kehittämisen kannalta koko elämässä tarvittavien elämäntaitojen muodossa. Unohtamatta historiaa, edunvalvontaa ja ikäihmistien palveluiden tarvetta.

Kiitos siitä, sellaisen yhdistyksen puheenjohtajana toimiminen on antoisaa ja tapahtumarikasta. Painotan erityisesti sitä, että kun yhdessä sovitaan, jokainen hoitaa hänelle annetut tehtävät.

Tulevana syksynä yhdistysten puolelle tulee uusia yhteistyökumppaneita, johtuen ainakin Sote-uudistuksesta. Valtion kassa on käsittääkseni aikamoisessa ”rahapulasassa”, sekä koronaepidemian rokotukset ja suojavälineet, sekä etenkin sairaaloiden tehohoidot ovat rasittaneet kassaa. Venäjän aloitettua sodan 24.3.2022, Ukrainan auttamiseen on kulunut miljoonia. Luotetaan kuitenkin valitsemiimme edustajiin, että jaksavat hoitaa ja tehdä päätöksiä parhaalla mahdollisella tavalla. Sotilasliitto Natoon liittymisestä eduskunta teki päätöksen sellaisella vauhdilla, mitä harvoin koetaan. Hyvä ettei kansanäänestystä tullut, en olisi osannut sanoa ei tai joo koko asiasta. Nähtäväksi jää hyväksytäänkö Suomi Natoon, ja millä aikataululla.

Kunnallisen hoitopuolen lakot ovat myös meille huolenaihe, pitkittyneinä hoitojonoina jne. Toivottavasti saavat sopimukset mahdollisimman pian.

Keloliiton hallitus käsitteli 20.6.2022 kokouksessaan mm. Keloliiton kannanottoa eläkeläisten ansiotasoon, joka lähetettiin VENK:lle toimenpiteitä varten. Kelon edunvalvontatyöryhmä valmistelee mm. Indeksitarkastusta, sekä esittää myös aikaistettua indeksitarkistusta eläkkeisiin, verotuksen keventämistä sekä kannanottoa uudesta vammaispalvelulaista.

Kaikki tuo em. vaikuttaa myös yhdistyksemme toimintaan. Vielä ei ole selvillä, mistä haemme avustusrahaa toimintaamme. Mihin joukkoon kuulumme, kun vanhuus ei ole sairaus, niin jos emme ole Sotessa? Onko kulttuuri, liikunta ja viihde pelkästään eläkeläisyhdistysten toimintaa?

Tulipa kirjoitettua vähän enemmän kuin mitä oli alkuaan mielessä. Huolestamme ovat yhteisiä tulevaisuuden suhteen. Jaksetaan olla aktiivisia ja osallistuvia, niinhän ne asiat parhaiten hoituvat, kaikissa yhdistyksissä.

Hyvää syksyn alkua toivottaa **Liisa Hangonmäki**, Helsingin kunnalliset eläkeläiset ry

KELO RY:N SYYSKOKOUS

...pidetään 21.11.2022 klo 10 JHL-talon Auditoriossa.

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat.

LISÄÄ KUVIA HESALAISTEN YLLÄTYSMATKAN KANAVARISTEILYLTA

Lapsuus palasi mieleen Vääk-syn kanavalla, kun 1940-50 lukujen taitteessa oli tapana tehdä rengasmatkoja kotimaassa. Luulen, että olen tehnyt tämän matkan alle kymmenvuotiaana, vaikken uskalla sanoa muistavani.

Yllä *Suomen Neito*, vieressä maantiesilta yli hienosti hoidetun kanavan, nostosilta odottaa meitä ja sitten sulku aukeaa kohti Päijännettä.

Hienoa oli: **Pertti Rinne**

HYVÄT KELOLAISET!

Koronan hellitettyä otetaan olemme voineet järjestää Kelo ry:n retkeilypäivät Peurungassa maaliskuussa ja Amsterdam "tulppaanien Hollanti" matkan toukokuussa terveysturvallisuus huomioiden.

Lämmin kesä on antanut meille kaikille voimia syksyn toimintoja varten. Toivotamme Teidän tervetulleiksi seuraaville Kelo ry:n matkailujaoston matkoille:

Kylpylämatka Kuopion Rauhalahteen 13.9.-16.9.2022

Kylpylämatka Tervis kylpylään Pärnuun 7.-14.11.2022

Matkailujaoston matkatiimi on aloittanut vuoden 2023 matkojen suunnittelun ja esittelee ensi vuoden matkakohteet hyväksyttäväiksi matkailujaoston syyskokoukselle ja Kelo ry:n syyskokoukselle.

Matkailujaosto valitsee syyskokouksessaan keskuudestaan matkatiimiin uuden jäsenen Liisa Paavolan erottua matkailujaostosta ja matkatiimistä 1.7.2022 alkaen. Kiitämme Liisaa toimintaan osallistumisesta ja antoisasta yhteistyöstä.

Haluan tässä yhteydessä myös kiittää muita matkailujaoston ja matkatiimin jäseniä hyvästä yhteistyöstä.

Yhdessä tekeminen antaa voimia ja tuo tuloksia.

Hyvää syksyn jatkoa ja tapaamisiin yhteisillä matkoillamme!

Hilka Mattila
puheenjohtaja,
Kelo ry/matkailujaosto

KELOLIITON JÄSENYHDISTYKSET 2022

Puheenjohtajat 2022:

Eläkeläiskerho Hely ry

Timo Tilli (2021)
timo.tilli(at)hotmail.com

Helsingin kunnalliset eläkeläiset ry

Liisa Hanganmäki
liisa.hanganmaki(at)gmail.com

Hyvinkään julkisen alan eläkeläiset ry

Anna-Maija Mäkipaakkanen
am.makipaakkanen(at)gmail.com

Joensuun julkisen alan eläkeläiset ry

Leena Turunen
leenaturu(at)gmail.com

Karhulan kunnalliset eläkeläiset ry

Erik Marin
erikmarin517(at)gmail.com

Kotkan kunnalliset eläkeläiset ry

Laila Väisänen
laila.vaisanen(at)kymp.net

Kuopion Julkisen alan seniorit KJS ry

Seppo K. Miettinen
seppok.miettinen0(at)gmail.com

Meri-Lapin kunnalliset eläkeläiset ry

Helena Tervo
helena.tervo(at)hotmail.com

Mikkelin julkisen alan eläkeläiset ry

Ari Lehtinen
ari(at)lehtiset.fi

TKL eläkeläiset ry

Markku Kierikka
makeanne45(at)gmail.com

JHL Turku eläkeläiset ry

Hilkka Mattila
hilkka.annikki.mattila(at)gmail.com

Vantaan Julkisen alan eläkeläiset ry

Eeva Björklund
eeva.bjorklund(at)saunalahti.fi

VSSH:n Kuntayhtymän henkilökunta

JHL ry 114 eläkeläiset

Marja-Leena Kostamo
marjaleenako(at)gmail.com

Matkavastaavat:

Timo Tilli (2021)
timo.tilli(at)hotmail.com

1. Aini Leminen
aini.leminen(at)gmail.com
2. Raili Franzén
raili.franzen(at)gmail.com

Anneli Neva
annelineva(at)hotmail.com

1. Ari Tielinen
arit(at)elisanet.fi
2. Pekka Lankinen
pekka.lankinen59(at)luukku.com

Soili Jaakkola
siili.jaakkola@gmail.com

Soili Jaakkola
siili.jaakkola@gmail.com

Seppo K. Miettinen
seppok.miettinen0(at)gmail.com

Helena Tervo
helena.tervo(at)hotmail.com

Ari Lehtinen
ari(at)lehtiset.fi

Markku Julku
niveljarru(at)gmail.com

Hilkka Mattila
hilkka.annikki.mattila(at)gmail.com

Tellervo Karhapää
telle.karhapaa(at)kolumbus.fi

Marja-Leena Kostamo
marjaleenako(at)gmail.com

KELON HALLITUS 2022

Aini Leminen, Raili Franzén, Leena Turunen, Simo-Pekka Hämäläinen, Hilka Mattila, Pertti Rinne, Anne Ruikka, Päivi Lilleberg, Anneli Korhonen (edessä), Eeva Björklund ja Liisa Hagonmäki. Helena Tervo, Anna-Leena Mäkipaakkanen ja Sirpa Havukainen eivät ole kuvassa. Kameran takana oli Marjut Lainio. Kuva otettiin 26.11.2021 hallituksen kokouksessa.

Tehtävä	Nimi	Sähköposti	Yhdistys
Puheenjohtaja	Päivi Lilleberg	paivimarja.lilleberg(at)gmail.com	Helsingin kunnalliset eläkeläiset ry
Varapuheenjohtaja	Raili Franzén	raili.franzen(at)gmail.com	Helsingin kunnalliset eläkeläiset ry
Jäsenet:	Eeva Björklund	eeva.bjorklund(at)saunalahti.fi	Vantaan julkisen alan eläkeläiset ry
	Liisa Hagonmäki	liisa.hangonmaki(at)gmail.com	Helsingin kunnalliset eläkeläiset ry
	Anneli Korhonen	anneli.korhonen(at)gmail.com	Vantaan julkisen alan eläkeläiset ry
	Hilka Mattila	hilka.annikki.mattila(at)gmail.com	JHL Turku eläkeläiset ry
	Anna-Maija Mäkipaakkanen	am.makipaakkanen(at)gmail.com	Hyvinkään julkisen alan eläkeläiset ry
	Helena Tervo	helena.tervo(at)hotmail.com	Meri-Lapin kunnalliset eläkeläiset ry
	Leena Turunen	leenaturu(at)gmail.com	Joensuun julkisen alan eläkeläiset ry
Varajäsenet:	Sirpa Havukainen	pipa.havukainen(at)gmail.com	Joensuun julkisen alan eläkeläiset ry
	Simo-Pekka Hämäläinen	simopekka11(at)luukku.com	Helsingin kunnalliset eläkeläiset ry
	Pertti Rinne	rinnepertti(at)outlook.com	Helsingin kunnalliset eläkeläiset ry
Taloudenhoitaja	Anne Ruikka	annemarie.ruikka(at)gmail.com	Helsingin kunnalliset eläkeläiset ry
Sihteeri	Aini Leminen	aini.leminen(at)gmail.com	Helsingin kunnalliset eläkeläiset ry
Kotisivujen ylläpito wbmaster/ tiedotussihteeri	Eeva Björklund	eeva.bjorklund(at)saunalahti.fi	Vantaan julkisen alan eläkeläiset ry
Kotisivujen ylläpito (vara)	Pertti Rinne	rinnepertti(at)outlook.com	Helsingin kunnalliset eläkeläiset ry
Kelolainen lehti	Marjut Lainio	marjutjulia28(at)gmail.com	JHL Turku eläkeläiset ry

MATKA TERVIS-KYLPLYLÄÄN

PÄRNUUN 7.-14.11.2022

Matkan hinta 370 €/hlö/2hh ja 455 €/hlö/1hh + liityntäkuljetukset

- Kokoontuminen 7.11.2022 Helsingin Länsiterminaali T2, 1kr klo 12.00. Megastar lähtee kohti Tallinnaa klo 13.30.
- Laivan saavuttua Tallinaan alkaa bussimatka Pärnuun Presto OU:n bussilla. Majoittuminen Tervis kylpylään + illallinen saapumispäivänä.
- Majoittuminen puolihoidolla; aamiainen + päivällinen, 2 lääkärisäkäyntiä ja yhteensä 18 hoitoa (3 hoitoa/pv)
- Matkan hintaan sisältyy myös perinteinen ”juhailta” ohjelmiseen ja lauluineen.
- Mahdollisuus myös pubivisailuun ja omaan vesijumppaan.
- 14.11.2022 lähdemme kotimatkalle kylpylästä aamiaisen jälkeen klo 10.00. Paluumatka Helsinkiin alkaa MyStar-laivalla D-terminaalista klo 13.30 ja Helsingissä olemme klo 15.30.
- Oman auton saat parkkiin Länsisatamassa. Katso lisätietoja: www.satamaparkki.fi/
- Tarkempi päiväkohtainen matkaohjelma toimitetaan osallistujille myöhemmin ja Helsingin Länsiterminaalissa jaetaan vielä viimeiset ohjeet ennen matkaa.
- Ilmoittautumiset Hilikka Mattilalle email: hilikka.annikki.mattila@gmail.com, puh 040 767 7346 tai Aini Lemiselle email: aini.leminen@gmail.com, puh 040 717 4540.
- **50 € varausmaksu** on maksettava 2 vko:n kuluessa ilmoittautumisesta ja loppumaksu **30.9.2022 mennessä tilille: FI29 1555 3000 1206 84, pankkiviite 70072.**
- Tervetuloa mukaan meidän siistiin, tilavaan kylpylähotelliin nauttimaan viikosta mukavien kelolaisten seurassa!
- **Muista voimassa oleva passi ja matkavakuutus!**

Kuvat Tervis-kylpylän verkkosivuilta <http://www.spatervis.ee/> sivuilta löytyy paljon uutta ja kiinnostavaa.

